Kommunernas beredskap inom personlig assistans

Sammanställning av inkomna svar till Vårdföretagarna, till och med 28 oktober 2026.

54 av 76 sakligt svarande kommuner uppger att någon särskild ekonomisk analys eller beräkning inte har gjorts. Många beskriver samtidigt erfarenhet av enstaka övertaganden. Beredskap för ett större samtidigt bortfall är mindre tydligt beskriven.

Underlag	Antal
Mejl i exporten	90
Kommuner efter sammanföring av ärenden	86
Sakliga svar på frågorna	76
Uppger att scenariot inte är aktuellt lokalt (Högsby)	1
Administrativa besked eller avböjanden	9

Tre resultat från de sakliga svaren

Uppgift i svaren	Kommuner	Andel av 76
Ingen särskild ekonomisk analys/beräkning uppges	54	71,1 %
Ingen särskild riskanalys uppges	37	48,7 %
Ingen särskild plan uppges	31	40,8 %

Resultaten avser olika frågor och grupperna överlappar. Ett gemensamt nej på beredskapsfrågan har tolkats som nej till både riskanalys och plan. Reservationer och otydliga svar redovisas i Excel-filen.

Ordinarie beredskap är vanligt

30 kommuner har kategoriserats som att de beskriver ordinarie beredskap: rutiner, egen organisation, personalpooler eller erfarenhet av övertaganden. Fyra uppger en plan eller konkret åtgärdsgång, tre beskriver pågående arbete och för åtta framgår planläget inte. En särskild plan kan saknas även när ordinarie rutiner finns.

Avgränsning: Detta är en sammanställning av kommunernas uppgifter, inte en granskning av deras faktiska beredskap. Urvalet kan inte utan vidare generaliseras till landets samtliga kommuner eller bekräfta en nationell merkostnad.

Ekonomi och konsekvenser för den enskilde

Tre kommuner anger egna merkostnadsbelopp. Beloppen avser olika förutsättningar och ska inte summeras.

Kommun och källa	Egen uppskattning	Förutsättningar
Essunga, M019	Högst 1,0 mnkr	Tre privata ärenden. Kostnaden beror bland annat på anhöriganställningar, personal och nattinsatser. Tidsperiod anges inte uttryckligen.
Herrljunga, M026	Cirka 1,0 mnkr	Bedömer 10-20 % högre utförandekostnad. Cirka 0,2 mnkr anges kunna mötas av bortfallande sjuklönekostnad, resten inom budget. Tidsperiod anges inte uttryckligen.
Falköping, M088	35-40 mnkr per år	Grov bedömning om samtliga cirka 50 externa SFB-ärenden tas över och över tid bemannas med utbildad personal enligt kommunens kompetenskrav.

Finansieringen är ofta en senare budgetfråga

Flera kommuner hänvisar till befintlig budget, omprioriteringar eller framtida politiska beslut. Vilhelmina beskriver att ett större övertagande kan kräva tilläggsanslag eller omfördelning och annars påverka socialtjänstens övriga verksamheter (M050). Svenljunga uppger att det saknas marginaler för utökade kostnader (M086).

Svaren ger också en varierad kostnadsbild

Lomma och Dals-Ed bedömer att kostnaderna inte behöver öka, men redovisar ingen kvantifierad lokal beräkning. Degerfors förutser initiala merkostnader men inte en bestående ökning. Falkenberg hänvisar till upphandlad utförare och bedömer ingen kostnadsökning om fler väljer denna. Örebro framhåller att större volymer kan förbättra schemaläggningen och sänka bemanningskostnaden per timme (M013, M055, M007, M029, M061).

Bemanning och kontinuitet är centrala sårbarheter

Tanum beskriver akut stöd som en tillfällig nödlösning där samma omfattning, kontinuitet eller individuella anpassning inte kan förutsättas. Skurup uppger att den enskildes möjlighet att välja assistent kan begränsas initialt. Lekeberg bedömer att ett nytt ärende behöver cirka tre månaders omställningstid. Det är kommunens bedömning, inte en här verifierad rättslig tidsfrist (M083, M073, M054).

Flera kommuner är beroende av att befintliga assistenter följer med. Annars kan ett övertagande kräva rekrytering eller personal från andra verksamheter. Kommunernas beskrivningar av alternativa insatser och finansieringsregler återges utan rättslig prövning.

Metod och fortsatt uppföljning

Så har materialet behandlats

Samtliga 90 mejl har lästs, inklusive svar som är infogade i det ursprungliga utskicket. Åtta dokumentbilagor har granskats: fyra PDF-filer, tre Word-filer och en RTF-fil med e-post. Noras skannade PDF har lästs visuellt. Bilder i signaturer och utskickets kostnadstabeller har inte räknats som egna enkätsvar.

Fyra kommunärenden har sammanförts: Degerfors (M007/M046), Vadstena (M021/M064), Ronneby (M032/M059) och Upplands Väsby (M062/M067). Den separat uppladdade mejlfilen från Tierp är samma svar som M078 och har inte räknats en gång till.

Kategorierna bygger på en textnära bedömning. ”Nej” eller ”ingen särskild analys” kräver ett sådant besked i svaret. Frånvaro av uppgift markeras som ”Framgår inte”. Pågående eller planerat arbete räknas inte som en färdig plan. ”Plan/åtgärdsgång uppges” betyder att kommunen beskriver en sådan; plandokumenten har inte verifierats.

Ekonomikategorin ”Ingen särskild analys uppges” omfattar besked om att en särskild analys, bedömning eller beräkning saknas eller återstår. Vissa kommuner lämnar ändå ett översiktligt resonemang, exempelvis Hylte. Andra ekonomisvar har sorterats som belopp redovisas (3), bedömning uppges utan belopp (3), översiktligt resonemang (9), återstår i pågående arbete (1) eller framgår inte (6).

Kommuner att följa upp

Status	Kommuner
Inväntar sakligt svar	Alingsås, Hässleholm, Kungsbacka, Lund, Ronneby, Tomelilla och Östersund.
Avböjer att svara	Enköping (hög arbetsbelastning) och Halmstad (saknar möjlighet att svara).
Lokal avgränsning	Högsby uppger att privata aktörer saknas och att analys därför inte gjorts. Egenanordnad och kommunal assistans finns enligt svaret.

Ronneby har fått förlängd svarstid till 29 oktober enligt mejlhistoriken. Tomelilla begär dispens för svar nästföljande vecka. Avböjanden och administrativa besked får inte tolkas som att beredskap saknas.

Förtydliganden före extern användning

Säffle efterfrågar svar om beräkningsmetoden bakom Vårdföretagarnas kostnadsuppgifter. **Borlänge** lämnar ett kort besked om budgetering som bör preciseras. **Sigtunas** resonemang om ersättning och moms bör också förtydligas innan det används som sakuppgift (M030, M085, M090).

Excel-filen innehåller en kommunvis sammanställning, sammanräkningar och de 90 mejltexterna med käll-ID. Käll-ID i denna rapport hänvisar till samma underlag. Kommunernas uppgifter har inte kontrollerats mot ekonomiska utfall eller externa rättskällor.